

РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Метою статті є узагальнення теоретико-методичних засад управління інвестиційним потенціалом підприємства. У процесі дослідження застосовано загальнонаукові методи: порівняння, аналізу, синтезу. Обґрунтовано, що електростанції, які працюють на відновлюваних джерелах енергії, дозволяють організувати децентралізоване постачання електроенергії і, тим самим, суттєво зменшити втрати електроенергії в процесі її передачі від виробників до споживачів. Проведене дослідження надає змогу виявити перспективи залучення інвестицій та реалізації інвестиційних проектів на регіональному рівні, що дозволяє вирішити, окрім економічних питань, ще й соціальні та екологічні, адже зростання обсягів інвестування у виробництво сприяє збільшенню надходжень до бюджету та вирівнюванню економічного становища регіону. Отримані результати дослідження можуть бути використані в практичній діяльності підприємств.

Ключові слова: енергозберігальні технології; інвестиційний потенціал; вітроенергетика.

Постановка проблеми. Інвестиційна політика держави щодо залучення іноземних інвестиційних ресурсів визначається стратегією держави, сукупністю політичних, соціальних, інституціональних, екологічних умов функціонування національної економіки, спирається на принципи національних переваг і пріоритетів, забезпечується стабільністю інвестиційної діяльності вітчизняних і зарубіжних інвесторів і формує так звану інвестиційну привабливість країни, галузі, підприємства [1]. Проблема економічного зростання тісно пов'язана з наявністю ресурсів для розвитку економіки, удосконаленням її структури.

Потенціал підприємства виступає резервом розвитку підприємства, який необхідно розглядати на основі комплексного підходу, що дозволяє одночасно проводити ідентифікацію можливостей, оцінку ймовірності їх реалізації, визначення оптимального для підприємства результату, оцінки рівня використання виявлених можливостей [5]. Основним стимулом постійного розвитку підприємства виступає мінливість зовнішнього середовища, відповідно до потреб якого змінюються пріоритети розвитку підприємства.

Однією з головних складових сукупного потенціалу підприємства є інвестиційний потенціал, як базова фундаментальна основа стійкого розвитку національної економіки. Проблема дослідження інвестиційного потенціалу є актуальною, потребує постійного вдосконалення, подальшого розвитку, активних наукових пошуків. Сучасні тенденції розвитку економіки України показують, що

проблема залучення інвестицій стоїть перед підприємствами, як і раніше, гостро. У зв'язку з цим постає комплекс проблемних питань, пов'язаних із визначенням оптимального обсягу і пріоритетних варіантів використання інвестиційного потенціалу, зростанням інноваційної активності підприємств, визначенням стратегічних векторів розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у розвиток визначення інвестиційного потенціалу підприємства внесли такі вчені: А. Амоша, А. Архангельський, Л. Борщ, В. Геєць, В. Гриньова, І. Должанський, І. Дежкіна, Н. Татаренко, О. Федонін та ін.

Опрацювання опублікованих за цією проблематикою наукових робіт дозволили зробити висновок, що питання формування теоретико-методичних засад щодо вирішення завдань управління інвестиційним потенціалом підприємства ще недостатньо вивчені, що і зумовило проведення подальшого дослідження.

Постановка завдання. Метою статті є узагальнення теоретико-методичних засад управління інвестиційним потенціалом підприємства, основними завданнями – визначення його особливостей і характеристик.

Виклад основного матеріалу. Інвестиції виступають найважливішим засобом забезпечення умов економічного зростання, структурних зрушень в економіці, технічного прогресу, підвищення якісних показників економічної діяльності на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях. Саме через зроблені інвестиції можна розвивати конкурентні переваги кожної місцевості, нарощувати конкурентоспроможні

виробництва [2; 4]. У 1994 році в Україні питання про перспективи розвитку вітроенергетики було переведено з площини наукових дискусій і технічних експериментів у площину прийняття практичних рішень щодо серійного виробництва вітроелектричних установок на українських заводах і будівництва вітроелектричних станцій на їх основі. 3 лютого 1997 року постановою Кабінету Міністрів України № 137 було прийнято державну «Комплексну програму будівництва ВЕС в Україні» і розпочато її виконання.

З метою стимулювання розробки, випуску, використання устаткування, що працює на нетрадиційних і поновлювальних джерелах енергії в Миколаївській області розроблено Програму, яка стала складовою частиною «Програми державної підтримки розвитку нетрадиційних і поновлюваних джерел енергії і малої гідро- і теплоенергетики» (Програма НПДЕ). Метою програми є стимулювання розробки і випуск устаткування ПДЕ на підприємствах області, шляхом цільового фінансування з обласного бюджету, забезпечення надання податкових пільг підприємствам, фермерам, приватним особам при використанні устаткування, що працює на нетрадиційних і поновлюваних джерелах енергії, популяризація економічних, екологічних і соціальних переваг при використанні як джерела енергії НПДЕ. Система управління енергетичним балансом області повинна оперативно розв'язувати проблеми приведення сектора енергетики у відповідність зі стратегічними інтересами держави [3]. Рішення у сфері енергетики мають відповідати потребам споживачів, і водночас, бути засобами інноваційного розвитку національної економіки. Заходами та етапами виконання Програми передбачено підвищення енергоефективності Миколаївської області на 2010-2015 роки, затвердженої рішенням обласної ради.

Програмою затверджено створення в Миколаївській області товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ) «Вітряний парк Очаківський», основним видом діяльності якого є виробництво електроенергії з енергії вітру. У 2013 році розпочато будівництво трьох вітрових електро-станцій з потужністю 105 МВт в Березанському районі, обсяг інвестицій – 260 млн дол.

Створення ТОВ «Вітряний парк Очаківський» є прикладом ефективного інвестиційного проекту у сфері вітроенергетики. Інвестори з метою відбору для фінансування подібних проектів враховували державну підтримку енергозбереження, ринкові стимули, потенційні можливості вітроресурсів півдня України. Реалізація інвестиційних проектів в енергозберігальній сфері в Україні має безліч особливостей. Зокрема, для здійснення підприємницької діяльності ТОВ «Вітряний парк Очаківський» отримало ліцензію Національної комісії, що здійснює регулювання електроенергетики України (НКРЕ) серія АГ № 578550 від 28 листопада 2011 року терміном дії до 27 листопада 2031 року.

Додатково було отримано право на застосування «зеленого» тарифу. «Зелений» тариф встановлюється постановою НКРЕ, розраховується щомісячно та публікується на офіційному сайті. Для виробників

електричної енергії з енергії вітру «зелений» тариф становить 1,2277 грн/кВт-год. Реалізація електричної енергії відповідно до Договору між членами оптового ринку електричної енергії України від 16 листопада 1996 року (із змінами та доповненнями) відбувається на оптовий ринок електричної енергії України, єдиний покупець – державне підприємство «Енергоринок».

ТОВ «Вітряний парк «Очаківський» розташований на території Миколаївської області і складається з двох вітрополів: Дмитрівського та Тузлівського. Дата початку генерації Дмитрівської вітряної енергостанції (ВЕС) – 01.02.2012 р. Середньомісячна генерація складає більше 4 400 МВт/год. Загальна потужність вітряного парку становить 37,5 МВт. Протягом 2 років проводилися сертифіковані вимірювання вітру, середньорічна швидкість вітру складає більше 7 м/с. Для рентабельної експлуатації ВЕС нормативними документами вимагається середньорічна швидкість вітру більше 5 м/с, вітропотенціал Дмитрівського вітрополя складає більше 7 м/с.

У грудні 2011 року була запущена в експлуатацію перша черга вітроагрегатів. Сумарна потужність вітрополя становить 25 МВт, на якому розташовано 10 вітроенергетичних турбін типу FL 2500 (висота башти 100 м, діаметр вітроколеса 100 м, встановлена потужність 2,5 МВт) виробництва Fuhrländer AG (Німеччина). Компанія Fuhrländer виступила технічним спонсором проекту. Аналогічні вітроенергетичні турбіни почали будувати на єдиному в Україні заводі у м. Краматорськ Донецької області.

Авторитетне Міжнародне енергетичне агентство (IEA) за підсумками 2003 року визначило серйозність претензій цієї галузі на входження до «великої» електроенергетики. Якщо сьогодні абсолютні частки електроенергії з відновлюваних джерел в Європі у цілому визначаються одиницями відсотків, то темпи росту її обсягів є нечуваними: за кожні три роки загальна встановлена потужність відповідних електростанцій подвоюється. Відновлювана енергетика дозволяє ефективно вирішити перелічені вище проблеми, що існують для інших видів генерації – обмеженість енергоресурсів, залежність від їхніх постачальників, навантаження на довкілля і пов'язані з цим високі витрати. Електростанції, що працюють на відновлюваних джерелах енергії, дозволяють організувати децентралізоване постачання електроенергії і тим самим суттєво зменшити втрати електроенергії в процесі її передачі від виробників до споживачів. Крім того, через значний науково-технічний прогрес у цій галузі собівартість «відновлюваної» електроенергії суттєво і стало зменшується. Усе це разом визначає відновлювану енергетику як найбільш динамічну і одну з найперспективніших галузей європейської енергетики. Нині момент найбільш продуктивною і економічно ефективною галуззю відновлюваної енергетики є вітроенергетика.

Не меншу вітроенергетичну потужність можна встановити на досліджених площадках півдня в Херсонській області, а також у приазовських

регіонах Донецької і Запорізької областей. Усе це дозволяє вважати верхню оцінку (24000 МВт) програми INFORSE нижньою границею, що відображає рівень вже «розвіданих» вітрових ресурсів України.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Інвестиційний потенціал кожного окремо узятото підприємства тісно пов'язаний з потенціалом інших підприємств, галузі, регіону, з утворенням загального інвестиційного потенціалу економіки.

Виробництво електроенергії на основі відновлюваних джерел відрізняє простота циклів, що збільшує їхню надійність, яка є одним з істотних факторів у загальній екологічній оцінці. У 2013

році сумарна встановлена потужність вітроенергетичного сектору України склала 371,2 МВт порівняно з 276 МВт у 2012 році, що відповідає темпам зростання галузі в розмірі 56 %. Енергія вітру розглядається фахівцями як одне з найбільш перспективних джерел енергії, здатне замінити традиційні джерела. Запаси енергії вітру більш ніж у сто разів перевищують запаси гідроенергії всіх річок планети. Залучення інвестицій на регіональному рівні, окрім суто економічних питань, дозволяє вирішити ще й соціальні та екологічні, адже зростання обсягів інвестування у виробництво сприяє збільшенню надходжень до бюджету та вирівнюванню економічного становища регіону.

ЛІТЕРАТУРА

1. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки). «Шляхом європейської інтеграції» / [А. С. Гальчинська, В. М. Геєць та інші] ; Нац. ін-т стратег. досліджень, Ін-т екон. прогнозування НАН України, М-во економіки та з питань європ. інтеграції України / ІОЦ Держкомстат України 2004. – 416 с.
2. Про вдосконалення територіально-організаційних механізмів стимулювання інвестиційної діяльності в Україні. Аналітична записка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/897/>.
3. Додаток до рішення обласної ради від 25.03.2011 року № 3 Програма економічного і соціального розвитку Миколаївської області на 2011-2015 роки.
4. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство : монографія / Геєць В. М., Кизим М. О., Клебанова Т. С., Черняк О. І. та ін. ; За ред. Гейця В. М. – Харків : ВД «ІНЖЕК», 2006. – 240 с.
5. Федонін О. С. потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посібник / О. С. Федонін, І. М. Репіна, О. І. Олексюк. – [2-ге вид., без змін]. – К. : КНЕУ, 2009. – 316 с.

Н. В. Мицкевич,

Черноморский государственный университет имени Петра Могилы, г. Николаев, Украина

РЕГИОНАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ ИНВЕСТИЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРЕДПРИЯТИЯ

Целью статьи является обобщение теоретико-методических аспектов управления инвестиционным потенциалом предприятия. В процессе исследования применены общенаучные методы – сравнения, анализа, синтеза. Обосновано, что электростанции, которые работают на восстанавливаемых источниках энергии, позволяют организовать децентрализованное снабжение электроэнергией и, тем самым, существенно уменьшить потери электроэнергии в процессе ее передачи от производителей к потребителям, что позволяет решить кроме экономических вопросов еще и социальные и экологические, ведь рост объемов инвестирования в производство способствует увеличению поступлений в бюджет и выравниванию экономического положения региона. Полученные результаты исследования могут быть использованы в практической деятельности предприятий.

Ключевые слова: *энергосберегающие технологии; инвестиционный потенциал; ветроэнергетика.*

N. V. Mitskiewich,

Petro Mohyla Black Sea State University, Mykolayiv, Ukraine

REGIONAL ASPECTS OF INVESTMENT POTENTIAL OF ENTERPRISE

The purpose of this article is to summarize the theoretical and methodological principles of management of the investment potential of the company.

Methodology of research. *The study used general scientific methods – a comparison, analysis, synthesis.*

Findings. *Proved that plants which work on renewable energy sources, are able to organize decentralized electricity supply and thereby significantly reduce electricity losses during its transfer from producers to consumers.*

Originality. *The study provides an opportunity to identify the prospects of attracting investments and investment projects implementation at the regional level, allowing you to decide in addition to economic issues also social and environmental, as growth in investment in production increases revenues and equalizes the economic situation of the region.*

Practical value. These results can be used in practical activity.

Keywords: energy saving technology; investment potential; wind power.

Рецензенти: *Горлачук В. В.*, д. е. н., професор;
Якубовський С. О., д. е. н., професор.

© Міцкевич Н. В., 2014

Дата надходження статті до редколегії 03.10.2014